

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-09049/2020-ERU

V Ostravě dne 26. ledna 2024

Č. j. 09049-22/2020-ERU

USNESENÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle ust. § 23b odst. 2 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-09049/2020-ERU, zahájeném dne 31. března 2021 z moci úřední podle ust. § 78 a ust. § 88 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), v návaznosti na ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s obviněným z přestupku, kterým je

společnost **LAMA energy a.s.**,

se sídlem Gudrichova 763, 747 41 Hradec nad Moravicí, IČO: 282 62 026,

ve věci podezření ze spáchání pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění účinném do 5. ledna 2023 (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), rozhodl

t a k t o :

Správní řízení vedené Energetickým regulačním úřadem s obviněným z přestupku, společností **LAMA energy a.s.**, se sídlem Gudrichova 763, 747 41 Hradec nad Moravicí, IČO: 282 62 026 (dále též jen „účastník řízení“), pod sp. zn. **OSR-09049/2020-ERU**, pro podezření ze spáchání **pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele**, kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že jakožto prodávající 84 dílčími útoky v rozporu s ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s ust. § 4 odst. 1 věty první téhož zákona užil nekalou obchodní praktiku, když spotřebitelům specifikovaným v příloze tohoto usnesení v období od 30. ledna 2020 do 11. září 2020 zaslal dopis „Odstoupení od smlouvy“ o sdružených službách dodávky elektřiny či zemního plynu s výzvou k úhradě smluvní pokuty z důvodu porušení článku VI. bodu 2 písm. i) Všeobecných obchodních podmínek účastníka řízení pro dodávky elektřiny a zemního plynu, aniž by u těchto spotřebitelů došlo k zahájení dodávek elektřiny a plynu,

se v souladu s ust. § 86 odst. 1 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky

z a s t a v u j e ,

neboť spáchání skutku, o němž se vede řízení, nebylo účastníku řízení prokázáno.

O d ů v o d n ě n í

I. Zjištění předcházející správnímu řízení

- [1] V rámci šetření Energetického regulačního úřadu (dále také „ERÚ“ či „správní orgán“) provedeného pod sp. zn. 06539/2019-ERU bylo zjištěno, že se účastník řízení mohl dopustit porušení ust. § 61 odst. 2 písm. p) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2019 (dále jen „energetický zákon“), a ust. § 30 odst. 2 písm. n) téhož zákona tím,

že při provádění úkonů nezbytných k uskutečnění změny dodavatele plynu a elektřiny uvedl nepravdivé informace.

- [2] V rámci šetření ERÚ provedeného pod sp. zn. 00472/2020-ERU bylo zjištěno, že účastník řízení ve dnech 28. ledna 2020 a 12. března 2020 nesplnil povinnost při nabídce a prodeji zboží, tj. sdružených služeb dodávky elektřiny a plynu prostřednictvím jeho internetových stránek na adrese <https://www.lamaenergy.cz>, poskytnout informaci spotřebitelům tak, aby měli možnost seznámit se s celkovou cenou před jednáním o koupi (příčemž cenou se rozumí konečná nabídková cena, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky), čímž mohl porušit ust. § 13 odst. 2 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění účinném do 31. prosince 2023 (dále jen „zákon o cenách“).
- [3] V rámci šetření ERÚ provedeného pod sp. zn. 06835/2020-ERU bylo zjištěno, že se účastník řízení mohl dopustit porušení ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele tím, že vůči spotřebitelům specifikovaným v příloze tohoto usnesení (dále jen „Spotřebitelé“) užil nekalou obchodní praktiku.

II. Průběh správního řízení

- [4] Po vyhodnocení všech zjištěných skutečností zahájil ERÚ podle ust. § 78 a ust. § 88 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky v návaznosti na ust. § 46 správního řádu s účastníkem řízení společné správní řízení sp. zn. OSR-09049/2020-ERU z moci úřední. Oznámení o zahájení správního řízení ze dne 30. března 2021, č. j. 09049-4/2020-ERU, bylo účastníku řízení doručeno dne 31. března 2021.
- [5] Dne 29. září 2021 vydal správní orgán rozhodnutí č. j. 09049-14/2020-ERU, které bylo účastníkovi řízení doručeno dne 30. září 2021. Uvedeným rozhodnutím byl účastník řízení uznán vinným ze spáchání pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, výrokem II. mu byla uložena úhrnná pokuta a výrokem III. povinnost k náhradě paušálních nákladů řízení. Výrokem IV., který nabyl právní moci dne 16. října 2021, bylo správní řízení zastaveno v části podezření ze spáchání přestupků podle ust. § 91 odst. 5 písm. d) a § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona a ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách.
- [6] Proti výrokům I. až III. rozhodnutí č. j. 09049-14/2020-ERU podal účastník řízení dne 14. října 2021 rozklad, o kterém rozhodla Rada ERÚ dne 6. prosince 2022 svým rozhodnutím č. j. 09049-19/2020-ERU, kterým napadené rozhodnutí v dotčené části zrušila a věc byla vrácena správnímu orgánu k novému projednání.

III. Popis skutkového stavu a právní hodnocení

- [7] Účastník řízení uzavřel se Spotřebiteli smlouvy o sdružených službách dodávky plynu/elektřiny, které mj. zahrnovaly ujednání: *„Zákazník je povinen nebýt po dobu účinnosti této Smlouvy účastníkem (zákazníkem) účinného smluvního vztahu s jiným obchodníkem s plynem a/nebo elektřinou (případně s dodavatelem plynu a/nebo elektřiny) a po dobu účinnosti této Smlouvy neumožnit dodávku a odběr plynu a/nebo elektřiny do sjednaného odběrného místa (odběrných míst) jinému obchodníkovi či dodavateli, dále je Zákazník povinen zajistit, aby ke sjednanému odběrnému místu (odběrným místům) nebyla uzavřena jiná smlouva o dodávce plynu a/nebo elektřiny s třetím subjektem odlišným od Obchodníka zahrnující období, na které se vztahuje účinnost této Smlouvy a dále je Zákazník povinen předat Obchodníkovi úplně a pravdivě všechny informace a poskytnout mu veškerou součinnost potřebnou k provedení řádné a včasné změny dodavatele zemního plynu a/nebo elektřiny dle této Smlouvy. Pro případ porušení kterékoliv z povinností dle předchozí věty je Zákazník povinen zaplatit Obchodníkovi smluvní pokutu ve výši 5 000 Kč v kategorii domácnost a 20 000 Kč v kategorii malooběr...“.*
- [8] Součástí uzavřených smluv byly všeobecné obchodní podmínky („VOP“), které v článku VI. bodu 2 písm. i) uvádí, že *„zákazník je povinen zajistit, aby ke sjednanému odběrnému místu nebyla uzavřena*

jiná smlouva o dodávkách plynu a/nebo elektřiny s třetím subjektem odlišným od LAMA zahrnující období, na které se vztahuje účinnost Smlouvy. Porušení této povinnosti je podstatným porušením Smlouvy, které opravňuje LAMA k odstoupení od Smlouvy; odstoupením od Smlouvy nezaniká právo LAMA na smluvní pokutu ve výši sjednané ve Smlouvě“.

- [9] Z výpisů z informačního systému operátora trhu vyplývá, že u odběrných míst plynu/elektřiny Spotřebitelů nedošlo ke změně dodavatele plynu/elektřiny na účastníka řízení a k zahájení dodávek plynu/elektřiny do dotčených odběrných míst. Spotřebitelé zastoupení společností innogy Energie, s.r.o., IČO: 499 03 209, se rozhodli pokračovat v dodávkách plynu/elektřiny od stávajícího dodavatele (innogy Energie, s.r.o.) a současně souhlasili se smluvní pokutou od účastníka řízení.
- [10] Účastník řízení Spotřebitelům v období od 30. ledna 2020 do 11. září 2020 zaslal dopis „Odstoupení od smlouvy“ s výzvou k úhradě smluvní pokuty z důvodu porušení článku VI. bodu 2 písm. i) VOP spolu s vystaveným daňovým dokladem k úhradě smluvní pokuty za porušení smluvních povinností.
- [11] Správní řízení bylo s účastníkem řízení zahájeno pro podezření ze spáchání přestupku spočívajícího v užití nekalé obchodní praktiky, která měla spočívat v tom, že účastník řízení Spotřebitelům v období od 30. ledna 2020 do 11. září 2020 zaslal dopis „Odstoupení od smlouvy“ o sdružených službách dodávky elektřiny či zemního plynu s výzvou k úhradě smluvní pokuty ve výši 5 000 Kč z důvodu porušení článku VI. bodu 2 písm. i) VOP účastníka řízení pro dodávky elektřiny a zemního plynu, aniž by u těchto spotřebitelů došlo k zahájení dodávek elektřiny a plynu, tedy aniž by smlouvy mezi účastníkem řízení a spotřebiteli nabyly účinnosti.
- [12] Jednání, při němž by obchodník vyvolával v zákazníkovi dojem, že zákazník je povinen uhradit mu smluvní sankci, ačkoliv by právní nárok na tuto smluvní sankci neměl, je způsobilé naplnit znaky skutkové podstaty přestupku nekalé obchodní praktiky. V projednávaném případě nicméně správní orgán dospěl v návaznosti na úvahy vyslovené Radou ERÚ v rozhodnutí o rozkladu č. j. 09049-19/2020-ERU k závěru, že se jedná o situaci, kdy je možnost uplatnění smluvní sankce právně nejednoznačná a může být předmětem legitimně sporného právního posouzení, nejde tedy o případ, v němž neexistence nároku na uplatňovanou smluvní sankci nevyvolává pochybnosti.
- [13] S ohledem na výčet povinností, jejichž porušení mělo za následek sankci, není možno učinit jednoznačný závěr, zda obecně účastník řízení neměl právo smluvní sankci požadovat, neboť tato smluvní sankce byla řádně sjednaná a ze strany Spotřebitelů pravděpodobně nedošlo k splnění sjednané součinnosti, naopak v důsledku jejich jednání došlo ke zmaření plnění smluv s účastníkem řízení, když neumožnili provedení změny dodavatele, ale rozhodli se pokračovat v dodávkách u dodavatele stávajícího.
- [14] Ani v jednání účastníka řízení spočívajícím v tom, že požadoval smluvní sankci z nesprávně označeného důvodu, resp. z nedostatečně identifikovaného právního základu (tj. porušení VOP, nikoliv smluvního ujednání), správní orgán pak neshledal užití nekalé obchodní praktiky. Toto jednání mohlo mít za následek např. námitku neplatnosti jednání ze strany dotčených zákazníků, i při eventuálním naplnění formální stránky přestupku by však v případě oprávněného požadování smluvní sankce nedosahovalo dostatečného stupně společenské škodlivosti, aby mohla být naplněna materiální stránka přestupku.
- [15] Jelikož nebylo ve správním řízení prokázáno, že jednání účastníka řízení skutečně naplnilo znaky nekalé obchodní praktiky, rozhodl správní orgán v souladu se zásadou *in dubio pro reo* o zastavení řízení podle ust. § 86 odst. 1 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky.

Poučení

Proti tomuto usnesení lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení usnesení, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené usnesení připraveno k vyzvednutí. Včas podaný a přípustný rozklad má odkladný účinek.

Mgr. Marek Gruner, v. r.
oprávněná úřední osoba
Odbor sankčních řízení

Obdrží: LAMA energy a.s.

Příloha usnesení č. j. 09049-22/2020-ERU

Sloupec č. 1	2	3	4
Odběrné místo EIC/EAN	Zákazník (spotřebitel)	Datum uzavření smlouvy	Datum odeslání dokumentu "Odstoupení od smlouvy" s vystavením smluvní pokuty zákazníkovi
		11.6.2019	11.3.2020
		1.10.2019	11.3.2020
		20.1.2020	2.6.2020
		2.4.2019	14.4.2020
		23.10.2019	15.5.2020
		22.8.2019	20.2.2020
		29.11.2019	15.5.2020
		15.11.2019	24.2.2020
		19.12.2019	29.4.2020
		5.11.2019	27.5.2020
		13.2.2020	23.4.2020
		17.10.2019	20.2.2020
		5.11.2019	20.2.2020
		29.5.2019	11.3.2020
		13.9.2019	19.2.2020
		21.11.2019	1.4.2020
		11.11.2019	1.4.2020
		11.12.2019	15.5.2020
		8.10.2019	3.2.2020
		12.12.2019	21.5.2020
		19.12.2019	2.4.2020
		4.11.2019	27.5.2020
		27.2.2020	15.5.2020
		25.4.2019	20.2.2020
		2.9.2019	29.4.2020
		11.11.2019	29.4.2020
		20.9.2019	1.4.2020
		17.9.2019	21.2.2020
		21.6.2019	14.2.2020
		20.5.2020	5.2.2020
		17.12.2019	9.4.2020
		27.11.2019	15.4.2020
		30.4.2019	3.2.2020
		29.11.2019	1.4.2020
		3.3.2020	2.6.2020
		11.4.2019	11.9.2020
		21.3.2019	11.5.2020
		21.11.2019	1.4.2020
		15.11.2019	1.4.2020
		8.11.2019	1.4.2020
		18.9.2019	2.6.2020
		4.12.2019	15.5.2020
		24.10.2019	19.2.2020

Sloupec č. 1	2	3	4
Odběrné místo EIC/EAN	Zákazník (spotřebitel)	Datum uzavření smlouvy	Datum odeslání dokumentu "Odstoupení od smlouvy" s vystavením smluvní pokuty zákazníkovi
		4.2.2020	20.4.2020
		27.11.2019	29.4.2020
		11.6.2019	11.3.2020
		30.12.2019	27.4.2020
		17.3.2019	14.4.2020
		12.12.2019	18.8.2020
		13.5.2019	3.3.2020
		21.11.2019	9.4.2020
		29.4.2019	3.2.2020
		19.12.2019	2.4.2020
		28.11.2019	1.6.2020
		17.12.2019	20.4.2020
		11.12.2019	14.7.2020
		20.5.2020	5.2.2020
		12.11.2019	11.2.2020
		20.9.2019	1.4.2020
		21.6.2019	14.2.2020
		3.12.2019	27.5.2020
		3.1.2020	9.7.2020
		29.10.2019	21.2.2020
		28.1.2020	14.4.2020
		2.9.2019	29.4.2020
		7.11.2019	26.2.2020
		11.11.2019	2.4.2020
		11.4.2019	20.2.2020
		29.10.2019	20.2.2020
		12.12.2019	25.5.2020
		8.1.2020	20.4.2020
		2.9.2019	3.2.2020
		8.10.2019	3.2.2020
		25.4.2019	14.4.2020
		16.9.2019	12.2.2020
		27.11.2019	11.2.2020
		25.3.2019	3.3.2020
		27.11.2019	29.4.2020
		18.3.2019	20.2.2020
		7.10.2019	30.1.2020
		29.1.2020	9.7.2020
		25.11.2019	26.2.2020
		18.12.2019	2.6.2020
		5.11.2019	3.4.2020